

БУРИНЩИНА В РАЙОННІЙ ГАЗЕТІ «РІДНИЙ КРАЙ»: КРАЄЗНАВЧИЙ АСПЕКТ

Рилова А., студ. гр. ЖТс-22

Витоки краєзнавства на Буринщині започатковані на початку ХХ сторіччя вченим – етнографом і філологом П. Поповим, який народився у с. Черепівка Буринського району.

У Буринській районній газеті «Рідний край» приділено багато уваги висвітленню краєзнавчого аспекту м. Буринь. Дослідники В. Гагін, О. Капітоненко, М. Кононенко, І. Леоненко, А. Заступ розповідають у своїх матеріалах про історію, видатних особистостей міста. Так, В. Гагін у дослідженні «Про заснування міста Буринь», говорить про свою нову гіпотезу заснування Бурині, яка побудована на історичних матеріалах: «На кресленику написано «Деревни Борини» і зображено три населених пункти з млином у кожному з них. Як відомо, млини були розташовані на р. Чаші: один – на дамбі, нині на вулиці Першотравневої, другий – на греблі при виїзді з міста у бік Успенки, третій – на теперішній вулиці Шкільній.

Таким чином, позначені на кресленику «Деревни Борини» – наше місто Буринь». В. Гагін припускає, що назва міста утворилася від терміна «бір» за допомогою суфікса «ин» і походить від розташування в місцевості багатій на бори: «У пам'ятках давньоруської писемності слово «бір» вживається в розумінні, подібному до сучасного «сосновий ліс». Можливо, пізніше назва «Бориня» була переозвучена в Буринь.

Іншу версію походження Бурині висловлює О. Капітоненко, що тривалий час досліджує історію рідного краю. Він, зокрема, допускає походження назви Бурині від тюрського слова «бурун», що означає «мис» або «ніс». А ще О. Капітоненко не відкидає можливості, що описаний у Іпатіївському літописі під 1159 р. Броньняж міг існувати на місці сучасної Бурині.

Читачам «Рідного краю» було цікаво дізнатися про історію походження назви села Клепали. Автор А. Заступ записав версію зі слів К. Лопати. Поряд з однією вулицею Клепал проходив знаменитий губернський шлях через Сейм на Путивль та Глухів. Основною тягловою силою в ті часи були коні та воли, запряжені у вози, мажари, безтарки. Прийшла комусь із предків у голову ідея побудувати при дорозі кузню. Так, у селі і день, і ніч щось клепали, клепали і... Клепали!

Директор Буринського краєзнавчого музею М. Кононенко, значну увагу приділяє вивченню біографій видатних земляків. У матеріалі «Славетні постаті на Воскресенській землі», він розповідає про людей, які народилися та виросли на ній це – О. Осадчий, який за форсування Дніпра одержав звання Героя Радянського Союзу, Я. Резніченко – кавалер чотирьох орденів Червоної Зірки.

У матеріалі «120 років вченому-земляку» М. Кононенко розповідає про життя відомого мистецтвознавця О. Сидорова, який народився у селі Миколаївка Путивльського повіту Курської губернії, нині Буринського району Сумської області. У листі від 24 червня 1975 р. вчений тепло згадує про свої дитячі роки: «Я провів там, у Миколаївці та її околицях... Я любив винятково живописний Сейм».

Серед шести Героїв Радянського Союзу, життя яких пов'язане з Буринщиною, є прізвище й військового льотчика Ф. Фака, дитячі та юнацькі роки якого пройшли в с. Клепали, де він закінчив місцеву семирічку. Після школи він продовжував здобувати освіту у Конотопському ФЗУ, служив у Червоній Армії та навчався у Харківській військовій авіашколі, яку закінчив у 1937 р. До кінця п'ятидесятих років минулого століття Ф. Фак перебував на службі у Військово-Повітряних військах. Частенько навідувався до Бурині, провідував рідних. З 1970 р. мешкав у Путивлі, де й був похований у 1974 р.

У матеріалі «Вони штурмували Берлін» І. Леоненко пише, що у числі бійців були й жителі Гвинтового та Нечаївки (І. Шудра, Ф. Верхошапов, О. Білокоз та ін.) Всі вони нагороджені медаллю «За взяття Берліна».

Науково не підтверджено, але ймовірно, що походження більшості назв окремих вулиць та районів Бурині побудовані за логікою народної етимології. «Шилівка» - на честь історичної особи Шилова, який брав участь у Кавказькій війні. Нинішня вулиця Шевченка, називається у народі «Дубіївка», бо колись там росли розлогі дуби, була криниця зі смачною водою. «Вольновка» - від вольної, яку подарувала місцевим жителям поміщиця К. Апраксина. А от «П'яний хутір» дістав свою назву через нерівну дорогу. «Циганський хутір» назвали через те, що там проживало 5 циганських сімей.

Отже, слід констатувати, що Буринська газета «Рідний край» приділяє належну увагу дослідженню і популяризації краєзнавства.

Наук. кер. – Звагельський В. Б., канд. філол. наук., доцент СумДУ

Соціально-гуманітарні аспекти розвитку сучасного суспільства : матеріали Всеукраїнської наукової конференції викладачів, аспірантів, співробітників та студентів факультету іноземної філології та соціальних комунікацій, м. Суми, 19-20 квітня 2013 р. / Відп. за вип. В.В. Опанасюк. — Суми : СумДУ, 2013. — Ч.3. — С. 133-135.